

Agenda

Donderdag 15 augustus, 19.30 uur

Lezing door Barry Heinrichs: De betekenis van dieren in de kunst
Van statig renpaard tot schoothondje

Zaterdag 24 augustus, 11.00 uur

Kinderrondleiding Deftige Dieren
Leer, hoor en zie alles over dieren!

Zondag 25 augustus, 20.15 uur

Concert: Zeister Muziekdagen
Jonge talentvolle ensembles uit binnen en buitenland laten van zich horen

Zaterdag 14 september, hele dag

Open Monumentendag: Plekken van Plezier
Kasteel Amerongen doet ook weer mee met Open Monumentendag

Zondag 15 september, 11.00 uur

Koffieconcert: Maria Pedano
De 17-jarige, prijswinnende Maria Pedano zingt Franse chansons en speelt hobo

Donderdag 19 september, 20.30 uur

Lezing door Peter Koolmees: 'Rijke dames en arme dieren'
De ontwikkeling van de dierenbeschermingsgedachte in Nederland

Zaterdag 21 september, 20.15 uur

Avondconcert: Delta Trio
Een van de meest spraakmakende Nederlandse pianotrio's speelt werken van o.a. Haydn en Schubert

Zondag 29 september, 10.30 uur

Lezing door Barry Heinrichs: De betekenis van dieren in de kunst
Van statig renpaard tot schoothondje

Zondag 6 oktober, hele dag

Hondenwandeling 'Hart voor Kanker'
Wandel en doneer direct!

Zaterdag 12 oktober, 20.15 uur

Avondconcert: Vocaal Ensemble Multiple Voice
Zingt een a capella programma 'Hear my Prayer' met muzikale smeebedes, weklachten en jubelzangen

Zondag 20 oktober, 11.00 uur

Koffieconcert: Fancy Fiddlers
Het jaarlijkse optreden van dit strijkersensemble met jong toptalent (10-18 jaar) is telkens weer een feest

Natuurlijk viert Kasteel Amerongen in december weer Kerst!
Houd de kerstagenda in de gaten op de website.

Tickets en meer info: www.kasteelamerongen.nl/agenda

SAVE *the* DATE

6 OKTOBER 2019

Vrienden Na-middag piano recital
van Ksenia Kouzmenko en borrel

Uitnodiging volgt

Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen

Bulletin augustus 2019

Van de Voorzitter

Dit is de dag waarop alle warmterecords op het punt staan gebroken te worden. Het is 25 juli 2019. Op zo'n moment is het goed het allemaal een beetje luchtig te houden en dat doe ik dan ook.

Ik kijk tevreden terug op de vele geslaagde koffieconcerten die we in het lopende jaar hebben beleefd. Het concept is eenvoudig: inloop op de derde zondag van de maand om 10.30 uur met een kopje koffie, thee of iets fris. Vanaf 11.00 uur tot maximaal 12.00 uur een hoogwaardig muzikaal optreden, maar meestal niet al te 'zwaar'. Entree 10 euro, kinderen tot 18 jaar gratis. Boeking bij voorkeur via onze website, anders in het winkeltje.

Er is nauwelijks een aangenamere manier te bedenken om de zondag te beginnen. Een fraai voorbeeld was het concert op 21 juli dat werd gegeven door het Cheng Quartet, bestaande uit vier jonge talenten, afkomstig uit Taiwan. Na hun studie aan het Amsterdams Conservatorium volgden zij de postacademische opleiding aan de Nederlandse Strijkkwartet Academie. Zij speelden strijkkwartetten van Tsjajkovski en Dvorak, niet al te zware kost dus en de afgeladen volle Bovengalerij had er een heel lang en warm applaus voor over. Dit ensemble staat op het punt de grote wereld van de klassieke muziek in te stappen en treedt in augustus op tijdens het Grachtenfestival. Wij hebben dit ensemble net op tijd kunnen boeken, want binnen niet al te lange tijd wordt dat voor ons te kostbaar.

Wij zijn en blijven alert op dit soort buitenkansjes en laten u er graag van genieten. De eeuwenlange muziektraditie van het kasteel krijgt op deze wijze een waardige voortzetting. Check onze website regelmatig!!

Hans Herremans

Opgelet

De 7e Generatielezing Open Monumentendag Amerongen wordt dit keer gehouden in de ANDRIESKERK. Voor de afgelopen edities op de Bovengalerij van Kasteel Amerongen was telkens zoveel belangstelling, dat velen moesten worden teleurgesteld. De geslaagde formule kan door deze "switch" door 2 à 3 maal zoveel mensen worden meebeleefd. Dit jaar kunt u Prof. Dr. Frits van Oostrom, Camiel Boomsma en Eva Kroon bewonderen.

Andrieskerk Vrijdag 6 september 2019

20.00 – 22.00 uur

Gratis toegang

U kunt zich aanmelden via

info@openmonumentendagamerongen.nl

Dierenfilantropie op stand

Het huisdier op Kasteel Amerongen in de 20ste eeuw is, in vergelijking met de voorgaande eeuwen, een wezenlijk onderdeel geworden van het gezin. Zo worden de bewoners op de vele foto's uit de familiealbums omringd door honden, katten, ezels, geitjes en paarden. Elisabeth gravin van Aldenburg Bentinck (1892-1971), één van de laatste telgen van de familie, groeide op in deze dierrijke omgeving. Dat heeft zijn sporen nagelaten. Haar leven lang heeft zij zich ingezet voor het wel en wee van dieren. Daarom staat zij in dit verhaal centraal.

In haar adellijke opvoeding speelde het dier een belangrijke rol. Het rijden en verzorgen van paarden leerde ze al op jonge leeftijd. Een ander aspect van een adellijke levenswijze waar het dier een belangrijk aandeel in had, was de jacht. Op Kasteel Amerongen werden veel jachtpartijen georganiseerd met aanverwante families. Er werd voornamelijk gejaagd op klein wild, hazen, konijnen, fazanten wilde eenden en patrijzen. Deze nobele passie botste evenwel met de ideeën van Elisabeth over een liefdevolle omgang met dieren. Zij nam daarom ook niet deel aan de jacht en trad deze dagen alleen op als gastvrouw. Wel nam Elisabeth deel aan de slipjacht. In deze jachtvorm volgen de deelnemers een spoor van een in mest gedrenkte lap stof. Elisabeth onthield zich van vlees en kon zich ook kritisch uitlaten over het dragen van bont, in het bijzonder van dat van zeehonden.

Haar zorg voor dieren ging zelfs zover dat ze haar zoon Siegfried Bentinck (1923-2016) naar de stal meenam voordat hij in 1942 naar het front vertrok. Daar liet ze hem zien hoe een dodelijk verwond paard uit zijn lijden verholpen kon worden.

Elisabeth stond alom bekend om haar dierenliefde. Veel dorpsgenoten klopten dan ook bij het kasteel aan om hun zieke dier te laten verzorgen of een gevonden dier af te leveren. Want een ziek dier gaat nu eenmaal naar 'mevrouw'. Ook ging Elisabeth boerderijen af om te controleren of het vee wel goed werd verzorgd. Boeren die het af lieten weten werden op hun vingers getikt. Het dorp Amerongen kon haar ook zien rondrijden in een auto met een omgebouwde achterbak om zo honden en katten makkelijk te kunnen vervoeren.

In 1953 stelde Elisabeth een stuk land aan de rand van de Amerongse Bos genaamd De Hazenberg ter beschikking voor de oprichting van een dierenasiel. In 1955 werd daarom Stichting Dierenpark de Hazenberg opgericht met het doel "zo ruim mogelijk dierenleed lenigen waar zich dat voordoet en wanneer ze zo mogelijk is dat leed te voorkomen". Het werd geen asiel genoemd, maar 'een tehuis' of een pension voor betalende en niet betalende gasten. Het was ook mogelijk om een hond tegen een geringe vergoeding tijdelijk onder te brengen. Het ging Elisabeth niet zozeer om deze 'sjieke honden', hoewel die zorgden voor extra inkomsten, maar vooral om 'de verschoppelingen'. Deze honden kregen dan ook altijd voorrang. Alle beesten waren trouwens welkom op de Hazenberg. Zo kregen een Indonesische buffel, een Braziliaanse meerkat en zelfs vier leeuwjes hier onderdak. Deze exoten waren veelal door vrienden en bekenden van Elisabeth gered uit hun verwaarloosde toestand. Er werd van alles aan gedaan om voor deze dieren een nieuw baasje te vinden. In 1955 bleek bijvoorbeeld voor 110 honden en katten, een duif en een schildpad nieuw onderdak gevonden te zijn.

aan het advies van dierenartsen door de dierenbeschermers steeds meer op prijs gesteld. Wetenschappelijk (veterinair) onderzoek ging een belangrijke rol spelen bij het lobbyen van de dierenbeschermers. De moderne dierenarts staat op de bres voor dierenwelzijn en is zich terdege bewust van de maatschappelijke en politieke aandacht voor dit onderwerp.

Vrouwen namen het voortouw

In de 20e eeuw werd de dierenbescherming gefeminiseerd. Vrouwen waren betrokken bij de oprichting van het eerste asiel in Den Haag in 1877. Het waren rijke Indische dames die de Stichting 'AMor est Iustitia Verzorging van Dieren' (Amivedi) in het leven riepen. Deze vrijwilligersorganisatie zet zich sinds 1933 in voor vermiste en gevonden huisdieren in Nederland. Van deze deftige vrouwelijke dierenbeschermers is Elisabeth von Ilsemann, geboren gravin van Aldenburg Bentinck (1892-1971), een ander typerend voorbeeld. Op haar landgoed bij Kasteel Amerongen stichtte zij een Nationaal Dierenpark voor Zwerfdieren, genaamd De Hazenberg. Dit park groeide uit tot een veilige haven voor allerlei zwerfdieren. Verder werden er voor die tijd heel moderne paviljoens voor honden en katten gebouwd. Wanneer de dieren er slecht aan toe waren, werd de hulp ingeroepen van dierenarts Dr. S. Bakker uit Langbroek.

Verkorte weergave van het artikel van Peter Koolmees (faculteit Diergeneeskunde, Utrecht) in het blad SPEELS.

Donderdag 19 september houdt Peter Koolmees een lezing op de Bovengalerij (zie agenda)

IN MEMORIAM

CISKA DE RIDDER - HENDRIKS

Overleden op 14 mei 2019

Ciska is vele jaren een uiterst betrokken en accuraat bestuurslid van de Vriendenkring Kasteel Amerongen geweest. Zij was steun en toeverlaat van velen, had voor iedereen, met name de vrijwilligers, een luisterend oor, altijd bereikbaar, haar inzet was onbegrensd. Zij was het trait-d'union tussen ideeën en uitvoering. Ook na haar bestuurslidmaatschap bleef zij bijzonder geïnteresseerd in het wel en wee van het Kasteel. Wij zullen haar warme belangstelling missen.

